

4.6.17

לכבוד,

ח"כ זאב אלקין

השר להגנת הסביבה

נכבדי,

מחדל הטיפול בפסולת בניין בישראל

הריני לפנות אליך בשם אדם טבע דיין בנושא שבנדון, כדלקמן:

1. כפי שוודאי ידוע לך, מדינת ישראל סובלת מזה שנים מתופעת ההשלכה הבלתי חוקית של פסולת בניין. מדובר בכמיליון טון פסולת המושלכת מדי שנה בשטחים הפתוחים, תוך גרימת נזק סביבתי וכלכלי עצום. הפקרות זו אף פוגעת פגיעה קשה בענף מיחזור פסולת הבניין, משום שבמצב הקיים לא ניתן להעלות באופן אפקטיבי את היטל ההטמנה על פסולת בניין עקב החשש מהגברת ההשלכה. השלכת פסולת הבניין ברשות הרבים אף יוצרת אי-צדק סביבתי חמור, שכן הפסולת של הרשויות החזקות מושלכת לעיתים קרובות בשטחן של רשויות דלות משאבים, שלאחר מכן נותרות עם הנטל הסביבתי והכלכלי הכבד על כתפיהן.
2. נתונים עגומים אלה נרשמים בעקביות מזה שנים רבות ללא כל שיפור, למרות המודעות לבעיה, ופרסום דוחות מבקר המדינה בנושא.
3. בשנת 2012 קידם המשרד להגנת הסביבה הצעת חוק שנועדה לטפל בבעיה, אך עקב התפזרות הכנסת לא עלה בידי ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת להשלים את הליך החקיקה. מאז ועד היום לא הוחל דין רציפות על ההצעה והיא לא קודמה בפועל.
4. לא למותר לציין, כי קידום ההצעה מוזכר כיעד בתכנית העבודה של המשרד לשנת 2017. ואולם, בתום כ-10 חודשים מיום כניסתך לתפקיד עדיין לא נרשמה כל התקדמות בנושא קריטי זה, אף על פי שניתן היה לכל הפחות לפרסם את תזכיר החקיקה.
5. להלן מספר נתונים הממחישים את פעילותו הדלה של המשרד להגנת הסביבה בנושא (הנתונים נמסרו לנו מאגף פניות הציבור):
 - בין השנים 2004-2014 נגבו עקב פעולות אכיפה כנגד משליכי פסולת בניין קנסות בך כולל של כ-972,977 ₪. דהיינו, גבייה בסך של כ-100,000 ₪ **במוצע לשנה, בעוד שהקנס המקסימלי לעבירה בודדת עומד על 226,000 ₪.**
 - נכון לשנת 2014, נרשמה רק פניה אחת מטעם רשות מקומית בנוגע לחקירה/כתבי אישום בקשר להשלכת פסולת בניין סעיף 8(ב) לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), תשס"ח-2008. **כלומר, מנגנון האכיפה בדרג המוניציפלי אינו מתפקד כלל.**

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 | פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il

6. בנסיבות אלה, על השר להגנת הסביבה לקבל החלטה עקרונית. כ-5 שנים חלפו מאז נדונה הצעת החוק בכנסת אך מאז לא נעשה דבר משמעותי במישור הרגולטורי. במקביל, המשרד להגנת הסביבה נתלה בתיקון החקיקה המוצע שאותו הוא אינו מקדם בפועל, כהצדקה להיעדר ההשקעה בנתיבי פעולה אחרים, אם בתחום הפיקוח והאכיפה ואם בנושא של תקצוב ניקוי מפגעים קיימים. מצב זה אינו יכול להימשך עוד: המצב מחמיר מיום ליום ואיש הישר בעיניו יעשה, והרגולטור האחראי עומד מנגד. כך, המשרד להגנת הסביבה נמנע מגיבוש מדיניות אכיפה מסודרת המגובה במשאבים, וכן נמנע מהשקעה בניקוי מפגעי פסולת בניין, וכל זאת בהמתנה 'משיחית' לחקיקה שאותה הוא לא באמת מקדם.
7. והרי השאלה כאן היא אך ורק שאלה של רצון פוליטי, שכן סוגיות הליבה המקצועיות פתורות או בנות פתרון. אין לנו ספק, כי בכוחו של שר בעל כווד משקל פוליטי כמוך, ממפלגת השלטון, לקדם את הנושא לו רק יחפוץ בכך, כפי שעשה בזמנו השר לשעבר ארדן. לפיכך, **אנו תמהים מדוע המפגע הסביבתי החמור ביותר בתחום הפסולת אינו זוכה למענה? מדוע השר אינו נרתם בכל מאוודו לטובת העניין ומדוע קולו אינו נשמע, מעבר לאותן הבטחות לקידום חקיקה אותן שמענו בחמש השנים האחרונות?**
8. כאן המקום לציין, כי אדם טבע ודין העניקה למשרד להגנת הסביבה במשך שנים רוח גבית בכל הנוגע לקידום החקיקה, מתוך הבנה כי מדובר בפתרון שורשי שבו יש להתמקד. זאת, במחיר של הורדת נושא האכיפה והניקוי בסולם סדר העדיפויות. ברם, משהתחוור כי השר הנוכחי, כשני קודמיו, אינו מתרגם את חשיבות הנושא לנקיטת צעדים משמעותיים בפועל, אנו נאלצים לחזור ולעסוק בחובותיו הבסיסיות של המשרד להגנת הסביבה לטפל במפגעי הפסולת במדינה.
9. **לאור זאת, אבקש להודיעך כי במידה שתזכיר החוק הנדון לא יופץ בתוך 45 ימים, תנקוט אדם טבע ודין בשורה של צעדים משפטיים כנגד המשרד להגנת הסביבה בדרישה לאכיפת הוראות החוק הקיים. אנו בהחלט מודעים להשלכות התקציביות של הדבר, אולם כאמור, המצב הקיים אינו יכול להימשך.**
10. להתייחסותך המהירה נודה,

בכבוד רב,

עו"ד אסף רוזנבלום
מנהל המחלקה המשפטית
וראש תחום פסולת ומיחזור

עמית ברכה עו"ד
מנכ"ל אדם טבע ודין